

Asia: VN/18678/2026

Lausuntopyyntö: Valtioneuvoston asetus valtionavustuksesta eräille kaupungeille nuorten työllisyyttä edistäviin hankkeisiin vuosina 2026-2028

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Vates-säätiö sr kiittää mahdollisuudesta lausua ehdotuksesta asetukseksi valtionavustuksesta eräille kaupungeille nuorten työllisyyttä edistäviin hankkeisiin vuosina 2026-2028.

Nuorten lisääntynyt pitkäaikaistyöttömyys on huolestuttava ilmiö, ja Vates-säätiö pitääkin kannatettavana valtionavustuksen osoittamista nuorten työllisyyttä tukeviin ja edistäviin hankkeisiin.

Kohderyhmänä olisivat 18–29-vuotiaat työn tai koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret, jotka ovat työttömiä tai työvoiman ulkopuolella (nk. NEET-nuoret). Tarkoituksena olisi erityisesti edistää heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien nuorten kiinnittymistä työhön, koulutukseen ja hyvinvointia tukeviin palveluihin kaupungin eri osissa. Tämä kohderyhmä sisältää eri tavoin osatyökykyisiä nuoria. Vates-säätiö pitää tärkeänä, ettei vammaisia nuoria unohdeta valtionavustuksen piiriin tulevista hankkeista.

Hankkeiden tarkoituksena olisi myös monialainen yhteistyö, jossa kaupungit, viranomaiset, yritykset, yhdistykset tai säätiöt suunnittelisivat ja toteuttaisivat hankkeet yhdessä. Vates-säätiön mielestä on erittäin positiivista ja tavoiteltavaa, että nimenomaan kolmannen sektorin toimijoiden paikallista asiantuntijuutta hyödynnetään hankkeissa. Yhteistyö tulisi varmistaa jo hankkeiden valmisteluohjeissa ja mahdollisesti olla jopa edellytys avustuksen myöntämiselle.

Jotta hankkeissa tunnistettaisiin NEET-nuorten joukosta ne henkilöt, joiden haasteet ovat ensisijaisesti terveyteen tai toimintakykyyn liittyviä, tarvitaan tiivistä yhteistyötä hyvinvointialueiden ja sosiaali- ja terveystalouden kanssa. Kun työllistymisen ja opintoihin hakeutumisen esteitä ei voida ratkaista pelkästään työllisyys- tai koulutuspalveluilla, nousee yhteistyö ympäristön toimijoiden kanssa osallisuutta ja yhdenvertaisuutta vahvistavaksi.

Vates-säätiö pitää hyvänä, että valtionavustukseen on rakennettu sisään Valtion taloudellisen tutkimuslaitoksen seuranta. On tärkeää, että kaikki avustuksen saaneet kaupungit ovat seurannan piirissä, ja että voidaan tehdä seurantaa myös käytettyjen toimintamallien ja menetelmien sopivuudesta ja vaikuttavuudesta. Seurannassa kiinnostavaa on etenkin se, vaikuttavatko hankkeet

tosiasiallisesti työttömyysjaksoja lyhentävästi ja tätä kautta vähentävät kaupunkien työttömyysturvamenot.

Pakarinen Jaana
Vates-säätiö sr